

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxiu de la informació prèvia núm. IP 181/2018, referent a l'Institut Can Jofresa de Terrassa, dependent del Departament d'Ensenyament

Antecedents

1. En data 09/07/2018, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava una denúncia contra l'Institut Can Jofresa de Terrassa (en endavant, l'Institut), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal, vinculat al sistema de videovigilància instal·lat a l'Institut.

En primer lloc, la persona denunciant exposava que la instal·lació del dit sistema de videovigilància, no la va adoptar el claustre del professorat; així com que l'Institut va rebre un requeriment del Departament d'Ensenyament, per tal de retirar les càmeres o ajustar el sistema de videovigilància a la normativa vigent. En segon lloc, la persona denunciant manifestava que es desconeixia qui exercia a l'Institut les funcions de delegat de protecció de dades. En tercer lloc, que l'Institut no havia informat al professorat sobre la instal·lació de les càmeres, que no es proporcionava la informació complementària a la qual es refereix l'article 12.6 de la Instrucció 1/2009, de 10 de febrer, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, sobre el tractament de dades de caràcter personal mitjançant càmeres amb fins de videovigilància; així com que les càmeres no estaven degudament senyalitzades. En quart lloc, que el sistema de videovigilància vulnerava el principi de proporcionalitat o de minimització de les dades, atès que la finalitat pretesa es podria assolir a través de mesures menys intrusives. I en cinquè lloc, que no s'havia elaborat la memòria prevista a la Instrucció 1/2009.

La persona denunciant aportava diversa documentació relativa als fets denunciats.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 181/2018), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que en poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants que hi concorrien.
3. En aquesta fase d'informació, en data 05/10/2018, l'Àrea d'Inspecció de l'Autoritat va fer una sèrie de comprovacions a través d'Internet sobre els fets objecte de denúncia. Així, es va constatar que, en relació a la videovigilància de centres educatius de titularitat del Departament d'Ensenyament, en el web d'aquest Departament s'informava de la

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

identitat del responsable, les dades de contacte del delegat de protecció de dades, la finalitat, la base jurídica del tractament, les categories de destinataris, el termini de conservació, la possibilitat d'exercir els drets previstos per la normativa sobre protecció de dades i del dret a presentar un reclamació davant l'Autoritat.

4. En data 30/10/2018, i encara en el marc d'aquesta fase d'informació prèvia, l'Autoritat va dur a terme un acte d'inspecció a l'Institut, per verificar determinats aspectes relacionats amb el sistema de videovigilància. En aquell acte d'inspecció presencial la representant de l'Institut va manifestar, entre d'altres, el següent:

- Que el sistema de videovigilància estava integrat per 13 càmeres (2 de les quals encara no estaven instal·lades).
- Que el sistema de videovigilància es va instal·lar el setembre de 2010, aproximadament.
- Que el responsable del tractament és la direcció del centre educatiu.
- Que les imatges que capten aquestes càmeres permeten la identificació de les persones.
- Que la finalitat del tractament d'imatges a través de les dites càmeres és la seguretat de les persones i de les instal·lacions, arran dels robatoris anteriors soferts i arran de la implantació del projecte Educat 1X1 (que implicava lliurar un equip informàtic a cada alumne, que podien guardar a les taquilles que llavors es van instal·lar).
- Que els Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament al Vallès Occidental no van requerir l'Institut per retirar les càmeres o per adequar la seva instal·lació a la normativa vigent. A finals del curs 2017-2018, el Departament d'Ensenyament va recordar als centres educatius que disposaven de sistemes de videovigilància, que havien de disposar de la corresponent memòria. En aquest moment, es va iniciar l'elaboració de la corresponent memòria (fins llavors no s'havia elaborat). La memòria es va finalitzar el mes de setembre de 2018. Durant el procés d'elaboració de la memòria les càmeres no van estar en funcionament.
- Que un professor va presentar un escrit en data 20/06/2018, pel qual sol·licitava que la captació d'imatges a través de les càmeres de videovigilància s'aturés. En aquell moment les càmeres no estaven en funcionament, atès que s'estaven substituint les càmeres per unes de noves. El mes de juliol el DVR es va formatejar.
- Que el delegat de protecció de dades és el del Departament d'Ensenyament.
- Que es fa efectiu el dret d'informació a través de cartells informatius de l'existència de les càmeres a l'interior (3 cartells) i a l'exterior de l'edifici (1 cartell).
- Que la resta d'informació es proporciona a les persones afectades a través del web del Departament d'Ensenyament.

La representant de l'entitat inspeccionada va lliurar al personal inspector de l'Autoritat, la memòria del sistema de videovigilància de l'Institut i l'escrit de 20/06/2018 pel qual un professor sol·licitava que s'aturés la captació d'imatges a través de les càmeres.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Així mateix, el personal inspector de l'Autoritat va verificar, entre d'altres, el següent:

- Que l'Institut havia instal·lat un sistema de videovigilància integrat per 11 càmeres (de les quals 9 interiors i 2 exteriors -però a l'interior del recinte educatiu-).
- Que l'Institut informava sobre l'existència de les càmeres per mitjà de 4 cartells informatius.

Fonaments de dret

1. D'acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l'LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. A partir del relat de fets que s'ha exposat a l'apartat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats.

2.1. Sobre la instal·lació del sistema de videovigilància.

En primer lloc, la persona denunciant exposava que la instal·lació del sistema de videovigilància no la va acordar el claustre del professorat.

Doncs bé, des de la perspectiva de la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal, cal tenir en compte que la direcció del centre educatiu ostenta la condició de responsable del tractament, i recau sobre aquest òrgan la competència per decidir sobre l'eventual instal·lació d'un sistema de videovigilància. Les funcions atribuïdes al claustre del professorat es troben regulades a l'article 146.2 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (en endavant, Llei d'educació), i d'aquest precepte no s'infereix l'atribució al dit òrgan col·legiat de competències envers la instal·lació de càmeres de videovigilància.

D'altra banda, la persona denunciant també es refereix a un eventual requeriment que el Departament d'Ensenyament hauria adreçat a l'Institut, per tal que es retirassin les càmeres o ajustessin a la normativa vigent. Al respecte, en l'acte d'inspecció presencial, la representant de l'Institut (qui estava assistida per dues persones del Departament d'Ensenyament) va indicar que els Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament al Vallès Occidental no van requerir l'Institut a retirar les càmeres ni a adequar la seva instal·lació a la normativa vigent, sinó que únicament es va fer un recordatori als centres educatius que disposaven de sistemes de videovigilància sobre la necessitat de tenir la memòria corresponent.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

2.2. Sobre el delegat de protecció de dades

En relació amb això, la persona denunciant manifestava que desconeixia qui exerceix les funcions del delegat de protecció de dades.

A aquest respecte, l'article 37.3 RGPD preveu que quan el responsable del tractament és una autoritat o un organisme públic, es pot designar un únic delegat de protecció de dades per a diverses d'aquestes autoritats o organismes, tenint en compte l'estructura organitzativa i la grandària que tenen. I pel que fa a la publicitat de la designació, l'article 37.7 RGPD determina que el responsable del tractament ha de publicar les dades de contacte del delegat de protecció de dades, sense exigir la publicació de la seva identitat.

Assentat l'anterior, en data 05/10/2018 el personal inspector de l'Autoritat verificà que en el web del Departament, i concretament en l'apartat referent a la videovigilància de centres educatius de titularitat del Departament d'Ensenyament, es proporcionaven les dades de contacte del delegat de protecció de dades designat en relació amb els tractaments de dades duts a terme pels centres educatius del Departament.

2.3. Sobre el dret d'informació

Pel que fa al dret d'informació, la persona denunciant indicava que l'Institut no va informar al professorat sobre la instal·lació de les càmeres; que no es proporcionava la informació complementària a la qual es refereix l'article 12.6 de la Instrucció 1/2009; i que les càmeres no estaven degudament senyalitzades.

En l'àmbit de la videovigilància, la instrucció 1/2009 preveu que el dret d'informació s'ha de fer efectiu mitjançant els corresponents cartells informatius de l'existència de les càmeres (art. 12.1), que s'ha de complementar per mitjà d'impresos o a través de la web o seu electrònica del responsable del tractament, on hi haurà de constar la finalitat específica de la vigilància i la resta d'informació establerta als apartats a), d) i e) de l'article 5 LOPD (art. 12.6). No obstant l'anterior, arran l'aplicació de l'RGPD (25/05/2018), la informació complementària s'ha d'entendre referida a la finalitat específica de vigilància i a la resta d'informació establerta a l'article 13 RGPD.

En el present cas, escau posar de manifest que el personal inspector va verificar en data 30/10/2018 que l'Institut havia col·locat 4 cartells informatius de l'existència de les càmeres en diferents ubicacions, que permetien garantir-ne el coneixement per les persones afectades abans d'entrar en el camp d'enfocament de les càmeres.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Ara bé, cal posar de manifest que l'article 12.3 de la Instrucció 1/2009 estableix que per a les càmeres de videovigilància en edificis dividits per plantes, com succeeix en el present cas, és necessari col·locar un cartell informatiu en cadascuna de les plantes que comptin amb videocàmeres, ubicats en un espai d'accés principal a l'àrea o zona videovigilada en la planta.

En aquest sentit, en l'acte d'inspecció presencial abans esmentat, el personal inspector va verificar que, en la 2a planta, l'Institut havia instal·lat dues càmeres, si bé en aquella planta no s'havia col·locat cap cartell informatiu. Atès l'anterior, tal com s'exposarà més endavant, escau requerir l'Institut per tal que el col·loqui en la ubicació esmentada.

En allò referent a la informació complementària, tal com consta en l'antecedent de fet 3r, en el lloc web del Departament d'Ensenyament, i en concret a l'apartat de videovigilància de centres educatius de la seva titularitat, s'informa dels extrems previstos en l'article 12.6 de la Instrucció 1/2009, en concordança amb l'establert a l'article 13 RGPD.

Dit això, la normativa sobre protecció de dades no requereix que es senyalitzin cadascuna de les càmeres mitjançant un cartell, sinó que es col·loquin els cartells necessaris per garantir-ne el coneixement de les persones afectades, abans que comenci la captació d'imatges.

Com s'ha avançat, la persona denunciant també es queixava per considerar que no s'havia informat de manera específica les persones empleades (i en el seu cas, als òrgans de representació de les persones treballadores), i considerava que se'ls havia d'informar amb caràcter previ i de forma expressa, clara i concisa. Sobre això, cal dir que aquesta exigència d'informació només es refereix al cas en què les imatges captades per les càmeres s'utilitzin per exercir les funcions de control de les persones empleades, i així s'ha establert expressament recentment a l'article 89 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), que va entrar en vigor el 07/12/2018. En el present cas, però, aquesta exigència d'informació prèvia a les persones empleades no seria aplicable, ja que la finalitat perseguida amb el tractament d'imatges mitjançant càmeres no és el control laboral, sinó garantir la seguretat dels béns, de les instal·lacions i les persones.

De conformitat amb tot el que s'ha exposat en aquest apartat, s'ha detectat una irregularitat envers el dret d'informació (la manca d'un cartell a la 2a planta), respecte de la qual, no es té constància que hagi causat perjudicis a les persones afectades, motiu pel qual es formula en aquesta resolució una advertència i es requereix la col·locació del cartell esmentat.

2.4. Sobre la proporcionalitat del sistema de videovigilància.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

La persona denunciant qüestiona la proporcionalitat de la instal·lació de les càmeres, ja que estima que la finalitat perseguida es podria assolir a través de mesures menys intrusives.

Certament, tal com indica la persona denunciant, l'article 7 de la Instrucció 1/2009 determina que el tractament de la imatge amb fins de vigilància *"només es pot produir quan sigui adequat per contribuir de forma clara a la millora del servei o activitat, i la finalitat esmentada no es pugui obtenir amb altres mitjans que, sense exigir esforços desproporcionats, resultin menys intrusius per als drets de les persones."*

Per justificar aquest fet denunciat, la persona denunciant proposa mesures alternatives com *"no deixar circular l'alumnat pels passadissos durant els patis; tancar les classes a l'hora del pati i establir guàrdies de passadissos ja que existeix professorat a una hora setmanal assignada (BIB) que realment no té assignada cap tasca concreta."*

Doncs bé, en contra del que manifesta la persona denunciant, a criteri d'aquesta Autoritat, no es considera que el sistema de videovigilància aquí denunciat vulneri el principi de proporcionalitat. D'una banda, perquè la seguretat dels béns, instal·lacions i les persones s'ha de garantir més enllà de l'horari lectiu. I de l'altra, atès que les càmeres enfoquen passadissos i espais exteriors on s'aparquen bicicletes i vehicles (dins les instal·lacions de l'Institut). És a dir, en cap cas es capten imatges de l'interior de les aules, de gimnasos o d'espais de lleure de l'alumnat, la captació dels quals podria no resultar adequada al principi de proporcionalitat tal com s'indica a l'article 7.3.c) de la Instrucció 1/2009.

2.5. Sobre la memòria dels sistema de videovigilància.

Sobre aquest punt, la persona denunciant exposava que l'Institut no havia elaborat la corresponent memòria prevista a la Instrucció 1/2009.

En efecte, tal com va admetre la persona representant de l'Institut en l'acte d'inspecció presencial efectuat el 30/10/2018, amb caràcter previ a la posada en funcionament (l'any 2010), l'Institut no havia elaborat la corresponent memòria prevista a l'article 10 de la Instrucció 1/2009. Aquesta memòria, segons va informar la representant de l'Institut, es va començar a elaborar quan es va rebre a finals del curs 2017-2018, un recordatori del Departament d'Ensenyament pel qual s'indicava que els centres educatius que comptessin amb sistemes de videovigilància havien de disposar de la corresponent memòria. En aquell moment, que va coincidir amb la substitució de les càmeres per unes de noves, l'Institut va aturar la captació d'imatges fins que va culminar el procés d'elaboració de la memòria el mes de setembre de 2018 (en l'acte d'inspecció presencial, es va entregar al personal inspector de l'Autoritat una còpia de dita memòria).

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Així les coses, consta acreditat que l'Institut va vulnerar el previst a l'article 10 de la Instrucció 1/2009, ja que quan es va posar en funcionament el sistema de videovigilància l'any 2010 no s'havia elaborat la corresponent memòria amb caràcter previ.

En el present cas, ens trobem davant d'una conducta contrària a la normativa sobre protecció de dades, però que aquesta no tipifica com a infracció. A aquest respecte, l'article 27 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, determina que *"Només constitueixen infraccions administratives les vulneracions de l'ordenament jurídic previstes com a tals infraccions per una Llei"*. Per tant, no es pot exigir responsabilitat a l'Institut per aquest incompliment.

En qualsevol cas, això no eximeix que l'Autoritat pugui fer ús dels seus poders correctius, entre els quals, el consistent en requerir al responsable l'adopció de les mesures necessàries per a l'adequació del tractament de dades personals objecte d'investigació a la legislació vigent (article 8.2.c de la Llei 32/2010). L'incompliment d'aquest eventual requeriment, sí que està tipificat com a infracció.

En el present supòsit, però, esdevé innecessari fer ús d'aquests poders correctius atès que l'Institut ha acreditat l'elaboració de la corresponent memòria.

3. De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret 2, i atès que durant la informació prèvia no s'ha acreditat que hi hagi indicis racionals que permetin imputar cap fet que pugui ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la legislació aplicable, escau acordar l'arxiu d'aquestes actuacions.

L'article 89 de l'LPAC, en consonància amb els articles 10.2 i 20.1 del Decret 278/1993, preveu que escau arxivar les actuacions quan en la instrucció del procediment es posa de manifest el següent: *"a) La inexistència dels fets que puguin constituir la infracció; c) Quan els fets provats no constitueixin, de manera manifesta, una infracció administrativa; d) Quan no existeixi o no s'hagi pogut identificar la persona o persones responsables o bé apareguin exemptes de responsabilitat; e) Quan es conclougui, en qualsevol moment, que la infracció ha prescrit"*.

4. L'article 58.2.a) de l'RGPD faculta a les autoritats de control, en exercici dels seus poders correctius, per tal d'emetre una advertiment al responsable, si les operacions de tractament previstes poden infringir el que disposa aquest Reglament. Al seu torn, l'article 8.2.c) de la Llei 32/2010 faculta la directora de l'Autoritat per tal de requerir als responsables i als encarregats del tractament l'adopció de les mesures necessàries per a l'adequació del tractament de dades personals objecte d'investigació a la legislació vigent.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

És en virtut d'aquesta facultat que, malgrat la decisió d'arxiu basada en els arguments expressats anteriorment, es considera procedent advertir l'Institut que la manca d'un cartell en la 2a planta ubicat en un espai d'accés principal a l'àrea o zona videovigilada pot contravenir la normativa sobre protecció de dades; així com requerir-lo per tal que en el termini màxim de 10 dies a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, l'instal·li.

Un cop s'hagi adoptat la mesura correctora descrita en el termini assenyalat, en el termini dels 10 dies següents l'Institut ho acrediti per mitjà de fotografies davant l'Autoritat, sense perjudici de la facultat d'inspecció d'aquesta Autoritat per efectuar les verificacions corresponents.

Resolució

Per tant, resolc:

1. Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 181/2018, relatives a l'Institut Can Jofresa de Terrassa, dependent del Departament d'Ensenyament.
2. Advertir l'Institut que la manca de col·locació de cartell informatiu en cadascuna de les plantes que comptin amb videocàmeres, ubicats en un espai d'accés principal a l'àrea videovigilada, pot infringir la normativa sobre protecció de dades personals; motiu pel qual es requereix l'Institut perquè adopti la mesura correctora assenyalada al fonament de dret 4t i acrediti davant d'aquesta Autoritat les actuacions dutes a terme per complir-les.
3. Notificar aquesta resolució a l'Institut i comunicar-la a la persona denunciada.
4. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat denunciada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, l'entitat denunciada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila
Barcelona, (a la data de la signatura electrònica)